

GŁOS POLSKI

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

PRENUMERATA:

Miesięcznie Mk. 5.50. Kwartalnie Mk. 16.50. Za odno-
szenie dopłaca się 50 fen. miesięcznie.

Prenumerata przez pocztę miesięcznie Mk. 6.50. Kwar-
talnie 19.50.

Cena numeru pojedynczego 30 fen.

Redakcja i Administracja w Łodzi:

Piotrkowska 106. Telefon 199.

Telefon w Warszawie 609.

OGŁOSZENIA:

Zwyczajne: 75 fen. za wiersz pettowy jednoszpaltowy (na
stronie sześć szpalt).

Drobne: 12 fen. za wyraz, najmniej 1.20 Mk.

Nadesłane przed tekstem 2.50 Mk., w tekście 3 Mk., po te-
kście 1.20 fen. za wiersz pettowy (str. 4 szp.)

Nekrologi: 1.25 Mk. za wiersz pettowy (str. 4 szp.)

Casino

Dziś premjera! :: :: Dziś premjera!

Ostatnie przedśmiertne i nieśmiertelne dzieło

TOŁSTOJA

Ojciec Sergjusz

Dramat w 7 aktach z prologiem i epilogiem wytwórni JERMOLJEW
w wykonaniu najlepszych artystów teatru

Stanisławskiego w Moskwie pod kierunkiem reżysera Protazonowa.

W roli księcia KASACKIEGO (ojca Sergjusza)

J. Mozuchin.

W roli kochanki MIKOŁAJA I-ego

G. Lisenko.

Rzecz dzieje się w pałacu cesarskim, w „CUDOWNYM MONASTERZE“,
w pustelni „TAMBINSKIEJ“, w „MONASTERZE SERGIEJEWSKIM“ i in-
nych słynnych miejscowościach Rosji.

Obraz biura „SFINKS“, Warszawa.

Początek 1-ego przedstawienia punktualnie o godzinie 4 i pół po południu.

„ostatniego przedstawienia punktualnie o godzinie 9-ej wieczorem.

Z powodu nadzwyczajnych trudności i kosztów sprowadzenia obrazu ceny miejsc podwyższone.

Passepartout prócz oficjalnych i prasowych bezwzględnie nieważne.

4-ta Polska Loteria Klasowa na Inwalidów Wojennych

Warszawa, Trębacka Nr. 12.

Na 40,000 losów — 20,000 i jedna premia wygrywają razem

4 miliony 462,000 mk. Największa wygrana **350,000 mk.**

Cena losu w każdej klasie 28 mk., 1/2 losu 14 mk., 1/4 losu 7 mk., 1/8 losu 3 mk. 50 fen.

Ciągnięcie V-jej klasy trwać będzie od 29-go października do 21-go listopada r. b.

14334 Reprezentant na Łódź i okręg łódzki Jan Żółtowski, Łódź Piotrkowska 130.

Północne Towarzystwo Agenturowe i Ekspedycyjne

Sp. z ogr. odp.

WARSZAWA — WIDOK № 8

otworzyło **ODDZIAŁ w ŁODZI** przy ulicy
Benedykta № 1.

Oddziały i zastępstwa: Częstochowa, Herby Pr., Mława II, Nowo, Gdańsk, Kąkolowo, Londyn, New-York, Stockholm, Bazylea, Zurych, St. Gallen, Buchs, Paryż, Bruksela, Verviers, Genua, Bukareszt, Galatz i Wiedeń.

Import.

Eksport.

14258—2

Obrady Sejmu.

Wrażenia ogólne.

(Telef. od naszego spraw. sejmowego).

Wczorajsze posiedzenie Sejmu, wbrew przewidywaniom, nie było echem absorbującej umysły wszystkich sprawy strejku rolnego. Załatwiono szereg kwestji konkretnych nad plenum, a dyskusję nad sprawami drażliwymi „odroczone” do wtorku, a raczej przeniesiono na zamknięte posiedzenie konwentu senjorów. Można stąd wywnioskować, że dzięki akcji pojednawczej P. P. S. (szczególnie działaczy galicyjskich) strejk rolny przed wtorkiem będzie zlikwidowany, czego skutkiem będzie, że raz jeszcze burza anarchji Polskę ominie. S. G.

—o—

Przebieg posiedzenia.

Posiedzenie 89.

Początek o godz 4 min. 35 po poł.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego, marszałek oznajmia, iż sprawozdanie komisji aprowizacyjnej w sprawie obrotu ziemiopłodami i gospodarki aprowizacyjnej musi spaść z porządku dziennego, ponieważ komisja nie przygotowała jeszcze memorjału.

Wobec tego Izba przystąpiła do sprawozdania komisji aprowizacyjnej o wniosku p. Władysława Grabskiego o zaprowadzenie porządku w ruchu kolejowym.

Sprawozdawca p. Władysław Grabski oświadcza, że wniosek jego odesłano do komisji aprowizacyjnej, chociaż należał on do komisji komunikacyjnej. Komisja aprowizacyjna mogła rozstrzygnąć tylko trzecią część, tyczącą się zakupu samochodów. Komisja komunikacyjna zajmowała się również tą sprawą, ale nie mogła załatwić jej wobec oświadczenia ministra kolei, że nie jest winien istniejącym niedomaganiom. Zarzut, że drogą łapówek wagony dostają się w niepowołane ręce, okazał się niesłusznym.

Tak samo druga część wniosku co do zakupu, względnie pożyczania wagonów, wedle informacji ministra kolei jest niemożliwa do załatwienia.

Dziś przypadkowo poseł dowiedział się, że może uda się po zawarciu pokoju z Niemcami za pomocą pożyczki powiększyć tabor kolejowy.

Komisja aprowizacyjna proponuje następujący wniosek do uchwalenia:

„Wzywa się rząd, aby natychmiast zakupił i sprowadził

200 samochodów ciężarowych

do dyspozycji ministerstwa aprowizacji. Równocześnie wzywa Sejm ministerstwo spraw wojskowych i inne ministerstwa, posiadają-

ce taboru samochodów ciężarowych, aby dostarczyły dla celów aprowizacji jaknajwiększej części tych taborów”.

Na początku września, ciągnie dalej mówca, zażądało ministerstwo aprowizacji od ministerstwa skarbu milion dolarów na zakupno samochodów, jednak ministerstwo skarbu nie udzieliło tego kredytu.

Wniosek komisji przyjęto bez dyskusji. Następnie przystąpiono do wniosku nagłego p. Stolarskiego w sprawie

zaopatrzenia rolników w fosfaty.

Poseł Stolarski oświadcza, że dostarczenie rolnikom nawozów sztucznych jest konieczne dla podniesienia produkcji rolnej. Szczególnie brak nawozów fosforowych. Mówca prosi o przyjęcie wniosku, by rząd zakupił i sprowadził odpowiednie ilości nawozów fosforowych.

Kierownik ministerstwa rolnictwa p. Chmielowski stwierdza, że powodem wyczerpania fosforu w naszej glebie jest długoletnia gospodarka zbożowa, prócz tego wywóz otrębów. Wskutek tego straciliśmy cenne składy nawozu. Kongresówka używała sztucznych nawozów około 18.000 wagonów rocznie, Małopolska 12.000 wagonów, a zabór pruski 31.500. Zamiast tego w czasie wojny a szczególnie w ostatnim roku mogliśmy dostarczyć 167 wagonów, w jesieni zaś tylko 100 wagonów.

Mówca popiera treść wniosku p. Stolarskiego, proponuje jednak inną reakcję, tak, aby nie było powiedziane, że rząd ma sprawę dostarczania nawozów sztucznych wyłącznie sam się zająć.

Izba przyjmuje wniosek komisji wymienionej reakcji.

Z kolei przystąpiono do sprawozdania komisji spraw zagranicznych o wniosku nagłym p. Roja i

w sprawie plebiscytu na Spiszu, Orawie i w okręgu Czadeckim

oraz o wniosku nagłym p. Brownforda w sprawie przyłączenia ludności polskiej kresów zachodnich do Polski.

Sprawozdawca p. Ostiecki oświadcza: Ziemia Czadecka, okręg składający się z kilkunastu wsi, liczący do 50.000 mieszkańców, o olbrzymiej większości Polaków, został wyłączony z plebiscytu. Na terenie spiskim również wyłączonych zostało 33.000 mieszkańców, przeważającej większości Polaków. Wobec tego komisja spraw zagranicznych prosi o jednogłośnie przyjęcie wniosków w sprawie poczynienia odpowiednich kroków, celem uchylecia decyzji komisji Cambona.

P. Brownford, jako sprawozdawca komisji spraw zagranicznych referuje swój wniosek w sprawie ludności powiatów Złotowskiego, Skierszyskiego, Mł-

dzyrzeckiego i Wachowskiego. Rozłączenie tych okolic byłoby zarazem ograniczeniem systemu wodnego. W ten sposób pozabawiliby się ludności milionowych wartości. W pow. Wieleńskim wzięto nam stację Krzyż, a przecież jest ona tem na łądzie, czem Gdańsk na morzu. Ludność tych powiatów przez 126 lat utrzymała język i obyczaj polski. Można by zapytać dlaczego sprawę tę poruszamy mimo podpisania traktatu pokojowego. Otóż należy zaznaczyć, że Niemcy bynajmniej nie krepują się traktatem, czego dowodem liczbą gwałtów i kroków wojennych. Zyczeniem ludności jest, aby koniecznie była powołana do bezpośredniego wypowiedzenia się przed komisją zagraniczną

W końcu mówca prosi o jednogłośnie uchwalenie wniosku.

Przebieg strejku rolnego.

Konferencja u ministra spraw wewnętrznych.

Warszawa (telef.). Wczoraj (w piątek) odbyła się konferencja ministra spraw wewnętrznych z przedstawicielami P. P. S. posłem Moraczewskim i Kwapińskim, prezesem związku robotników rolnych. Przedmiotem konferencji była sprawa strejku rolnego. Przebieg narad był pojednawczy.

Odezwy.

Warszawa, (telef.). Minister spraw wewnętrznych wydał odezwę do ludności rolnej, odezwę tę w dziesiątkach tysięcy egzemplarzy rozrzucono po całym kraju. W odezwie tej minister występuje przeciwko żądaniom robotników, oraz potępia strejk, zaznaczając, że z całą stanowczością, zgodnie z przepisami prawa, występować będzie przeciwko strejkowi i nie dopuści, by przez bezrobocie zapanował w Polsce powszechny głód.

Komitet strejkowy związku robotników rolnych również wydał odezwę, rozrzuconą po całej Polsce, wzywającą do wytrwania w bezrobociu. Odezwa kończy się słowami: „Niech żyje strejk robotników rolnych aż do zwycięstwa”.

Ekspedycje policyjno wojskowe.

Warszawa, (telefonem). Do różnych części powiatu warszawskiego rozesłano samochody, celem zapobieżenia możliwym ekscesom. Według informacji Związku robotników rolnych, ekspedycje te, po przybyciu na miejsce, zmuszają robotników pod groźbą natychmiastowych represji do przystąpienia do pracy. Pod wrażeniem tych groźb robotnicy wracają do zajęć. Po chwili jednak, gdy samochody odjeżdżają, pracę znów przerywają. Strejk trwa dalej.

Starcia strejkujących z żandarmami.

Warszawa, (telefonem). Według długiej informacji Związku ziemian z dnia 16 b. m. strejk rolny ogarnął Piaseczno, Chodecz, Konin, Słupce, Grabów, Kłodawę, Płock, Rażyn, Ciechanów, Mławę, Przasnysz, Częstochowę, Krasnystaw, Hrubieszów i Zamość.

Według informacji Związku zawodowego robotników rolnych ostatnio aresz-

Wniosek p. Roja brzmi:

Wzywa się rząd, aby przedsięwziął wszystkie kroki do uchylecia niesprawiedliwej, krzywdzącej ludność polską w Czadeckim i na Spiszu decyzji komisji Cambona, do rozszerzenia plebiscytu na pominięte przez tę komisję obszary rdzennie polskie, a mianowicie na okręg Czadecki i na Spiską dolinę po lewy brzeg Popradu.

Wniosek p. Brownforda:

Wzywa się rząd do poczynienia u komisji granicznej kroków, aby komisja powołała przedstawicieli miejscowej ludności, ażeby ta mogła wypowiedzieć swoje żądania. Oba wnioski przyjęto jednogłośnie.

Z kolei odesłano do komisji 2 projekty rządowe w sprawach podatkowych oraz szeregu wniosków nagłych. Później odczytano wniosek p. Anusza w sprawie noweli do ustawy o rzeczowych świadczeniach wojennych.

Następnie odczytano także wniosek p. Świdry w sprawie urlopowania studentów ochotników na studia. Wnioskodawca proponuje, ażeby studenci niezamożni przebywający na studiach na wszechnicach mieli zapewniony jakiś przytułek, i wzywa ministra spraw wojskowych, by niezwłocznie polecił wydziałowi oświaty wojskowej dostarczyć tym studentom pomieszczeń, odzieży, bielizny i obuwia oraz wypłacić im gażę według szarż. Następnie wzywa wniosek ministra oświaty, by tych studentów zwolnił od czesnego.

Nagłość wniosku uchwalono i odesłano do komisji budżetowej.

Następne posiedzenie odbędzie się we wtorek o godz. 4-jej popołudniu.

towno zarządy związków w powiatach ciechanowskim, makowskim i mławskim. W pow. warszawskim w majątku Wyczółki pomiędzy przybyłymi żandarmami a robotnikami folwarcznymi doszło do krwawych starć. Po bezskutecznych namowach do przerwania strejku, żandarmi zaczęli strzelać do tłumu. Dwóch robotników zostało ciężko rannych, jeden pobity ciężko korbami.

Co mówią komuniści.

Warszawa (telefonem). Sfery naczelne partji komunistycznej, zainteresowane w sprawie stanowiska komunistów wobec strajku, oświadcza: Uchwalona przez Sejm reforma rolna zupełnie chybiła celu, nie użyla bowiem ciężkiej doli chłopca bezrolnego i małorolnego, którzy nie posiadając zasobów gotówki, nie będą mogli nabyć ziemi. Ułatwienia zyskają tylko bogatsi chłopcy, którzy będą mogli zwiększyć swe grunty.

Zmniejszając latyfundja obszarników, reforma rolna stwarza nową warstwę większych posiadaczy chłopów, którzy swych parobków będą traktować jeszcze gorzej, niż dawniej „dziedzic”. Rozżalenie biednych włościan jest wobec tego zupełnie zrozumiałe. Dotkliwie rozczarowani w swem nieprzemyśle dążeniu do poprawy swego nędznego bytowania, zrozumieli obecnie, że nie mogą mieć nadziei na otrzymanie ziemi od władz obecnych.

Szerzone przez nas hasła objęcia całej władzy przez proletarijat znajdują obecnie uznanie na wsi. Będziemy usilnie dążyć, by praca nasza odniosła realne skutki. Bieg rozwoju społecznego jest nieprzerwany, prędzej, czy później, głoszone przez nas hasła urzeczywistnią się.

Odezwa P. S. L. w sprawie strejku rolnego.

Warszawa (Telefonem).

Jutro ukaże się odezwa klubu poselskiego Zjednoczenia PSL do służby folwarcznej. Odezwa zapewnia pracowników rolnych, że postawie ludowi z całą energią bronią interesów pracowników rolnych przeciw wyzyskowi ze strony obszarników. Natomiast odezwa potępia strejk rolny, jako szkodliwy dla interesów ogólnoludzkich.

Odezwa ta będzie rozrzucona po całym kraju.

Komunikat szefa sztabu generalnego

z d. 16 października.

Front litewsko-białoruski.

W celu sparaliżowania zamiaru przeciwnika sforsowania Dźwiny pod Pobrużskiem nasze oddziały skombinowanym atakiem z północnego zachodu i zachodu uderzyły na koncentrujące się oddziały bolszewickie w rejonie Sopolce, Starosiele, Babin i Kleszy. Akcja rozwija się pomyślnie. Dotychczasowa zdobycz wynosi 200 jeźdźców, 100 koni z ryszunkiem, 7 karabinów maszynowych, większą ilość broni i amunycji.

Na południe od Połocka nieprzyjaciel prowadzi silne ataki w kierunku Pyszna. Walki w toku.

Na odcinku poleskim atak nieprzyjacielski prowadzony przy współdziałaniu statków pancernych na nasze pozycje nad Płyną został odparty.

Front wołyński.

Bez zmiany.

W zast. szefa sztabu generalnego Haller pułk.

Wojskowy układ między Polską a Czechami na Śląsku.

Na Śląsku Cieszyńskim powstanie rozdział strefy neutralnej na 60—80 km.

Wiedeń, 17 października. Urzędowy komunikat czeskiego ministerstwa obrony krajowej w sprawie konferencji wojskowej, jaka odbyła się w Krakowie dnia 6 b. m. między przedstawicielem francuskiej misji w Czechach, czeskim dowództwem wojsk i przedstawicielami polskiego dowództwa wojsk zawiera prócz szczegółów podanych także następujące postanowienia:

Wynikiem obrad prowadzonych w duchu bezwzględnej lojalności było postanowienie, mocą którego polskie i czeskie dowództwo wojsk zobowiązuje się, że w pasie szerokim na 80—10 km. po obu stronach linii demarkacyjnej zaniechanom będzie gromadzenie wojsk a w obszarze w ten sposób wyznaczonym pozostaną tylko te oddziały wojsk, które są potrzebne dla zabezpieczenia porządku.

Dla kontroli powyższej umowy, ma zarówno dowództwo wojsk polskich jak czeskich prawo wysyłania oficerów łącznikowych na obszar drugiej strony.

Ponadto porozumiano się w tym kierunku, że bójki i małe starcia badane będą w krótkiej drodze między komendantami danego odcinka.

Postanowienia te otrzymać muszą zatwierdzenie naczelnego dowództwa obu stron, co prawdopodobnie nastąpi już w dniach najbliższych.

W przededniu nowego strajku na Górnym Śląsku.

Berlin, 17 paźdz. (PAT). „Local-anzeiger“ donosi z Wrocławia: Ogłoszenie obostrzone stanu obłężenia w okręgach przemysłowych Górnośląskich ma na celu przeciwdziałanie strajkowi generalnemu, którego wybuchu oczekiwano w dniu 18 b. m. Powodem strajku jest wrzenie w kopalniach Hutyl-Królewskiej, gdzie 500 robotników zaprotestowało przeciwko ponownemu przyjęciu znienawidzonych majstrów. Do Wrocławia przybył komisarz Hörsing, od którego akcji pośredniczącej zależy ewentualnie wybuch lub uniknięcie strajku generalnego.

Agenci niemieccy wykupują w Polsce srebro i złoto.

Sosnowiec, 17 października. W tych dniach przybyło do Sosnowca kilku agentów z Niemiec, celem skupu rubli srebrnych i złotych. Agenci ci weszli w pertraktacje z bandą spekulantów w Sosnowcu i Będzinie, którzy rozjechali się po okolicznych miasteczkach i wsiach i wykupują masowo te monety, znajdujące się jeszcze w prywatnych rękach.

Spekulanci miejscowi placą za 1 rb. srebrnego 10 — 12 mk., a za 10 rb. złotych 150 mk. polskich. Chłopi, zachęcani tą wysoką ceną, sprzedają chętnie pokrywane monety. Agenci niemieccy swo-

im pośrednikom placą o 60 do 100 proc. drożej w markach niemieckich.

Tym sposobem cały zapas ukrytego złota i srebra jest wywożony za granicę kraju. Przeciw tej niecnej spekulacji trzeba koniecznie silnej akcji rządowej, akcji, która by jednocześnie pozwoliła zasilić skarb państwa tymi kruszcami, tak dzisiaj cennymi. Nie dajmy się okradać!

W przededniu upadku bolszewików.

Wiedeń, 17 października. (PAT). — Wied. B. K. donosi z Berlina pod datą 17 b. m. „Deutsche Allgemeine Zeitung“ donosi z Kopenhagi: Wiadomości o zajęciu Gatozyny czynią coraz bardziej prawdopodobnym upadek rządu sowieńców. Rosyjskie wojska ochotnicze nie napotykały silniejszego oporu nawet w tak bardzo ufortyfikowanej miejscowości jak Gatozyna. Od tego czasu wojska ochotnicze dotarły do Krasnego Siola i Carskiego Siola. Armja Judenicia oddalona jest od Piotrogradu tylko od 3 do 4 mil. Lotnicy stwierdzili, że na drodze do Piotrogradu armja ta natrafił już tylko na nieznośną przeszkodę.

Z Rewla donoszą, że urzędy bolszewickie w Piotrogradzie zamknięte jeszcze 9 b. m. Wszelka praca w mieście ustala.

„Dagens Nyheter“ dowiadyuje się z Helsingforsu, że bolszewicy postanowili opuścić Piotrograd, ponieważ wojska ich odmówiły obrony miasta.

Bolszewicy w New-Yorku.

BERLIN, 17 paźdz. Agencja telegr. Wolffa donosi z New-Yorku, że port New-yorski znajduje się w rękach bolszewików. Żaden okręt nie okręt nie odpływa z portu, na brzegu zaś gromadzi się codziennie rosnąca ilość towarów. Strajk obejmuje przeszło 70,000 ludzi.

Przed zdobyciem Petersburga.

Wiedeń, 17 października (WBK). Jak donoszą do Sztokholmu z Helsingforsu, flota angielska opuściła podstawy operacyjne na Bałtyku i udała się do zatoki Fińskiej, by wziąć udział w akcji wzięcia Petersburga. Okręty angielskie weszły w sferę ognia nadbrzeżnego, lecz nie doznały żadnej szkody.

Petersburg przed kapitulacją.

Helsingfors, 17 października. (PAT). „Dages Nyheter“ dowiadyuje się, że rząd sowiecki postanowił oddać Petersburg bez walki, ponieważ niedowierza czerwonym wojskom, które znajdują się w stanie zupełnego rozkładu.

Zamach na gen. Bredowa.

Zgodnie z wiadomością z Rewla, rzucono w ostatnich dniach września bombę na przejeżdżającego w karetce głów-

nego dowódcę wojsk frontu kijowskiego, generała Bredowa. Jest on ciężko ranny.

Bombardowanie Kronsztadtu.

BERLIN, 17 paźdz. (PAT). „Tägliche Rundschau“ donosi z Bazylei: Wedle informacji „Daily Mail“, Kronsztadt jest od 3 dni bombardowany przez okręty koalicyjne.

Lotnicy angielscy podczas lotów wywiadowczych stwierdzili, że w pobliżu Piotrogradu, bolszewicy gromadzą znaczne siły, zapewne aby móżdź stawić opór armji północno-zachodniej, nadsiadającej od strony Pskowa.

Pożary w Rydze.

Berlin, 17 paźdz. (PAT). „Vossische Zeitung“ donosi ze Sztokholmu: Kapitan szwedzkiego parowca „Ollo“, który tu przybył ubiegłej nocy opowiada, że w piątek ubiegły w Rydze, wskutek bombardowania powstał szereg pożarów. Wielki most na Dźwinie jest doszczętnie zniszczony.

Ultimatum Anglii do Bermonta.

Paryż, 17 października. (PAT). Radio pozn. Dowódca eskadry angielskiej na morzu Bałtyckim wysłał do pułk. Bermonta ultimatum z wezwaniem, ażeby odstąpił do Rygi. Ultimatum podaje termin na sobotę, godz. 12 w południe.

Przedplebsytywowe targi Niemców.

Cieszyn, 16 paźdz. (PAT). Jak donoszą z Pragi, przybyła wczoraj do prezydenta Masaryka deputacja Niemców cieszyńskich, w osobach dr. Brūxela, dr. Otta i Peduzkyego, celem porozumienia się w sprawie koncesji na rzecz Niemców śląskich wobec przyszłego plebiscytu.

Kowa blokada Niemiec.

Paryż, 17 października. (PAT). — „Echo de Paris“ podaje wiadomość ze Sztokholmu, że w piątek rozpoczęła się blokada Niemiec. Okręty sprzymierzonych zatrzymały i odtransportowały do Rewla 3 parowce niemieckie.

Odpowiedź Niemiec na notę koalicji.

Nauen, 17 października. (PAT). Radio pozn. Rząd niemiecki doręczył wczoraj przedstawicielowi marszałka Focha odpowiedź na ostatnią notę koalicji. Odpowiedź podkreśla, że już od dnia 17 czerwca, czyli od daty pierwszej noty koalicji w sprawie bałtyckiej, rząd niemiecki czynił wszystko, aby przeprowadzić ewakuację prowincji nadbałtyckich. Rząd po-

wołuje się na rozkazy i zarządzenia, które wydał, aby zmusić do posłuchu wojsko. Von der Goltza odwołano. Dopiero bunt żelaznej dywizji skłonił rząd do ponownego wysłania von der Goltza do Mitawy. W armji Awalowa Bermonta, zdaniem rządu niemieckiego, niema żołnierzy, którzy by podlegali rozkazom dowództwa niemieckiego. W zakończeniu wyraża nota zadowolenie z zapowiedzi koalicji wysłania nad Bałtyk specjalnej komisji kontrolującej. Pożądanem byłoby, aby komisja ta zatrzymała się w przejeździe w Berlinie, by rząd niemiecki miał możność przedstawienia jej swego stanowiska w sprawie Bałtyku.

10 marek za głowę Noskego.

(Tel. wł. „Głosu Polak“.)

Berlin, 17 października. Jeden z ostatnich numerów berlińskiej gazety rewolucyjnej „Der Arbeiter“, rozdawany na zgromadzeniu robotników metalowców wydrukował w artykule naczelnym odezwę p. t. „Na barykady“. Zamieścił również list, skierowany przeciw Noskemu, ministrowi obrony narodowej. W liście tym ofiaruje partja komunistów 10 marek za głowę Noskego.

Zaufanie parlamentu dla Clemenceau.

Wiedeń, 17 października. (PAT). Wied. B. K. donosi z Paryża pod datą 16 b. m. W izbie francuskiej toczyła się dyskusja nad sprawą wyborów. Przyszło do starcia między Briandem a Clemenceau. Clemenceau postawił kwestję zaufania. Izba uchwaliła zaufanie dla Clemenceau 324 głosami przeciw 132. W następstwie tego głosowania wybory do izby odbędą się dnia 16 i 20 listopada, a nowa izba zbierze się dnia 8 grudnia. Wybór prezydenta izby nastąpi 13 stycznia.

Zniesienie stanów wyjątkowych we Francji.

Paryż, 17 października. (PAT). Radio pozn. Po zniesieniu stanu obłężenia we Francji odwołano obecnie stan wojenny. Na mocy dekretu wydanego z inicjatywy Clemenceau w dniu 15 października kierownictwo administracji obejmuje znowu władzę cywilną.

Strajki w Alzacji i zagłębiu Saary.

Berlin, 17 października. Według doniesień „Vorwärts“ z Alzacji i Lotaryngji przybierają strajki w zagłębiu Saary coraz groźniejsze rozmiary. Wszelkie środki represyjne pogarszają jeszcze sytuację. Rozpoczął się tam, według wyrażenia „Vorwärts“, zmierzch bogów generalnych. Generalów Mangena, Gerarda i Fagollo odwołano. Co przyniesie nowa międzysojusznicza komisja nadreńska, narazie niewiadomo.

Teatr Polski.

„Snyb panieńskie“, komedia w 5-ciu aktach Aleksandra Fredry (ojca).

Teatr Polski w Łodzi obchodził onegdaj wielkie święto. Bo oto w gmachu, w którym przez szereg lat rozbrzmiewała mowa niemiecka, który był widomym znakiem rzekomej „niemieckości“ miasta, a który przez czas wojny światowej istniał i precował przy pomocy okupanta, w celu szerzenia wrogię nam, bo wynaradawiającej „kultury“, rozległo się nagle słowo polskie. A stało się to za sprawą obecnych władz miejskich, które pierwsze, jak Łódź Łódzia, sygnęły hojnie groszem, by sprawę kultury miasta postawić na należytych poziomach, stwarzając zaczątki pod budowę pierwszego miejskiego teatru polskiego w Łodzi.

Popłynęły ze sceny, w mowę rymowaną ujęte, piękne w swej formie, a radosne, dobrotliwe i wesole w treści, słowa nieśmiertelnego Fredry, największego z komedjopisarzy polskich. I pewnie w tej samej chwili rozpięły się zle cienie przeszłości niedawnej, które zaczęły się kędyś pomiędzy kulisami, czy może przypadki w bezsilnej wsieklności do wymalowanych świeżo ścian i sklepienia. To, czego nie zatarła farba, czego nie wypłoszyły jeszcze te nieliczne tygodnie, dzielące nas od dnia upadku sceny niemieckiej, zostało zabite i starte ostatecznie przez żywe słowo polskie wечно żywego geniusza Fredrowskiego. Stało się! I niechaj na przyszłość ten skromny gmach teatralny, ukryty niepozornie w rozległym podwórzu, ten gmach, wydarły wolą i mądrością narodu obecnej kultury i obecnej mowy, tu w tem wielkim środowisku polskiej pracy, spełni swą wielką, a szlachetną

rolę. To, co on ma czynić, jest nie mniej ważne, i nie mniej potrzebne dla społeczeństwa polskiego, jak ta mrówcza, bezimienna, ciężka praca tysięcy rzesz robotniczych, tworzących we wrzawie sal fabrycznych materialne bogactwa narodu.

Albowiem dla życia narodu jest narówni z chlebem powszednim potrzebny i chleb ducha. A tego właśnie karmu, tych wrażeń wzniosłych i silnych, pobudzających mózgi ludzkie i serca, odsłaniających bajeczny świat wzniesień i piękna, odrywających myśl naszą od zwykłych trosk i prozy dnia codziennego, udzielić nam może i winna scena polska.

Wybór komedji Fredry na przedstawienie inauguracyjne był rzeczą nietylko właściwą, ale konieczną. Bo trzeba było, ażeby słowo polskie, które poraz pierwszy rozebraliśmy w tym nowym przybytku sztuki rodzimej, odebraliśmy wrogiej nam kulturze, było nietylko pięknem, nietylko skrzącem się całym urokiem mowy polskiej, lecz i radosne, beztroskie, wesole, kpiące sobie dobrotnie w ludzkich wad i przywar i zadające kłam samotności i beznadziei, sławiące śmiech dla śmiechu samego, a nie wyciskające go z gorczy ludzkich trosk i zmartwień.

I słusznosc miał Kornel Makuszyński, ten utalentowany niezwykle pisarz, śmiejący się nietylko przez łyż, ale często przez szloch bolesny, gdy w swem słowie wstępem, wypowiedzianem przed rozpoczęciem widowiska inauguracyjnego, podniósł w słowach pięknych i serdecznych tę niespożyta wartość twórczości Fredrowskiej, która w czasach największej niewoli i rajejczącego wciśku, jak i w chwilach radości i dąmy z osiągniętego celu, zarówno wypogadzała i wyogadzała będnie naszą narodu, rozlącującą pracę nie, spoznać, czułości czystego w

swych intencjach, a srebrzystego w tonie, śmiechu.

I konferencja Makuszyńskiego byłaby istotnie cieszna skończenie miłem, gdyby nie zawierała w sobie pewnych aluzji i pewnych akcentów polemicznych, z którymi tak nie do twarzy Makuszyńskiemu, jako autorowi, wrośniętemu wszystkim korzeniami talentu swego w tę glebę, która właśnie wydała te talenty i tych twórców, z którymi świetny prelegent onegdajszego wieczoru dość bezpretensjonalnie się rozprawił. Ale to tylko szczegóły, który prawdopodobnie i Makuszyńskiemu był potrzebny po to jedynie, by na tak przygotowanej kanwie tem dosadniej wyhaftować wielkość i wartość nieśmiertelnego talentu genialnego Fredry.

Ażeby teatr mógł odegrać w istocie tę rolę, jaka jest jego udziałem w życiu kulturalnym narodu, musi być teatrem dobrym. Teatr zły, czy tylko gorszy od dobrego zadanie swe spełnić może połowicznie tylko, czasem zaś nawet może przynieść społeczeństwu więcej szkody, niż korzyści, pacząc złem wykonaniem to, co jest piękne i wzniosłe, osłabiając zamiłowanie publiczności do dzieł twórczości dramatycznej, wykoszlawiając intencje, zamiary i idee twórców, zamiast zachęcać i rozolekawić słuchaczy i uwydatniać im żywym słowem pierwiastki piękna, ukryte w przedstawianym utworze.

To, co się widziało na inauguracyjnym przedstawieniu Teatru Polskiego w Łodzi, nie pozwala żywić zbyt wielkich oczekiwań w bieżącym sezonie. Sama obsada „Snybów panieńskich“ wykazała, iż z zespołem obecnym jest źle. Nie było w przedstawieniu tem bowiem właściwych ludzi na właściwym miejscu. Bo powierzenie naprzykład roli Klary pani Rydzawieckiej, lub Albana panu Molinjo-

stanowczo mogło mieć miejsce jedynie dlatego, że nikogo innego do objęcia ról tych w teatrze nie było.

Ale to najzupełniej nie może usprawiedliwić nieznośnej gry obojga tych artystów, oskarżając natomiast w sposób bardzo ostry kierownictwo teatru za to, że nie postarało się dla zespołu swego o siły, któreby mogły podoleć w sposób odpowiedni zadaniom swoim. Rolę Anieli grała z właściwym sobie wdziękiem, szczerością i prostotą p. Laura Duninówna, odbijając się w sposób aż zbyt jaskrawy od reszty grających.

Ale, niestety, wystąpił p. Duninó wny to tylko krótkotrwała gościna na scenie naszej. Zaś to, że były już one potrzebne na samym początku sezonu, ba, nawet na inauguracji jego, jeszcze bardziej podkreśla wadliwość zespołu i braki jego kompletu.

Radosć w interpretacji pana Leśniewskiego był raczej jakimś safandulskim starym sługą, niż tym pocziwem, dobrym, łagodnym w gniewie i strofowaniu, a przebaczącym mądrze wszystkie przewiny i grzechy młodości, kochanym stryjem.

Z miejscowych sił tylko p. Rdzawicz był możliwym, jakkolwiek monotonna, z jaką mówił wiersz Fredrowski, oraz krygowanie się, nie liczące z urwisostwem i sprytem młodzieńczym Gustawa, psuńgrę jego.

W tym składzie, jaki obecnie widzimy, Teatr Polski w Łodzi, pierwszy teatr, znajdujący się pod opieką miasta, swą misją kulturalną spełnić zdoła tylko w małej części. Żeby było inaczej, musi posiadać on siły podstawowe, na których mógłby się oprzeć przyszły repertuar.

Obowiązkiem miasta jest przypilnowanie tego. Dać miastu teatr jest rzeczą niemałą, ale prawdziwą zasługą będzie dopiero zapewnienie miastu teatru, którego.

Ludność Saary wydaje odezwy do wszystkich Niemców, podkreślając swą przynależność do państwa niemieckiego i domagając się utworzenia konstytuancy na zasadzie powszechnego prawa wyborczego i przedstawicielstwa rządowego dla okręgu Saary.

Berlin, 17 października. Według doniesień „Saarbrücker Zeitung“ liczba ofiar rozruchów jest bardzo wielka. Zaareztowano 400 osób, u których znaleziono zrabowane towary. Przy rewizjach domowych odebrano towary wszelkiego rodzaju wysokości półtora miliona marek.

Generał Andlauer wydał rozkaz, aby wszelkie zrzeczenia wojskowe natychmiast się rozwiązały a dobra ich padły konfiskacie.

Wykryty spisek.

Paryż, 17 października. (PAT) Paryż. „Petit Journal“ donosi z Zurychu, że w Zagrzebiu wykryto spisek, mający na celu zamordowanie ks. serbskiego Aleksandra. Dokonano licznych aresztowań.

Nowy gabinet w Bułgarii.

Paryż, 17 października. (PAT) Donoszą z Sofji, że Stambuliński utworzył nowy gabinet, w którym tekę spraw zagranicznych objął Madjarow, były poseł bułgarski w Rosji i Anglii.

Warszawa.

Ratyfikacja traktatu przez Polskę.

(w) „Monitor Polski“ w 17 października zamieściła urzędowo Ratyfikację traktatu pokojowego z dnia 28 czerwca 1919. Sejm ustawodawczy na posiedzeniu w dniu 31 lipca r. b. upoważnił Pana Naczelnika państwa do ratyfikowania traktatu i protokołu podpisanego w Wersalu d. 28 czerwca 1919 przez pełnomocników państw sprzymierzonych i oświadczył o ratyfikacji i potwierdzeniu Pan Naczelnik państwa po sformułowaniu w myśl powyższego upoważnienia Pan Naczelnik państwa po sformułowaniu w myśl wspomnianego traktatu i protokołu, udzielił im swojej ratyfikacji potwierdzając je swoim własnym podpisem w dniu 1-go września 1919.

Posel włoski w Belwederze.

(w) Wczoraj odbył się w Belwederze akt wręczenia na uroczystej audjencji listów uwierzytelniających przez pierwszego posła nadzwyczajnego ministra upełnomoczonego włoskiego pana Francesco Tommasini.

O godzinie 12 m. 30 po południu powozy z posłem i świtą jego zajęły przy dźwiękach hymnu włoskiego na dziedzińcu Belwederu, za których kom-

panja honorowa szkoły podchorążych ze sztandarem oddała honory wojskowe.

Przy wejściu do pałacu przyjęli posła dwaj adjutanci Naczelnika Państwa. Do sali audjencyjnej posła i jego orszak prowadzili szef kancelarii cywilnej pan Car i dyrektor protokołu ministerstwa spraw zagranicznych hrabia Przeździecki.

Naczelnik państwa oczekiwał posła w otoczeniu pp. Wojciechowskiego, zastępcy ministrów i ministra spraw wewnętrznych, gen. Łodnińskiego, ministra spraw wojskowych, Sobolewskiego ministra sprawiedliwości, Przeszyńskiego ministra sztuki i kultury, Skrzyńskiego wiceministra spraw zagranicznych oraz adjutanta generalnego majora Kasprzyckiego i adjutantów przybocznych rotmistrza Potockiego i por. Kobylańskiego i Rychłowskiego.

W nieobecności ministra spraw zagranicznych pana Paderewskiego wiceminister pan Skrzyński przedstawił posła Naczelnikowi państwa. Poseł Tommasini wręczył Naczelnikowi państwa list uwierzytelniający Jego królewskiej mości króla włoskiego, przyczem wygłosił mowę audjencyjną po francusku.

Na mowę Naczelnik państwa odpowiedział w języku francuskim.

Poseł przedstawił Naczelnikowi państwa swoją świtę, zaś Naczelnik państwa zapoznał posła ze swoim otoczeniem. Uroczystą audjencję zakończyła rozmowa Naczelnika państwa z posłem włoskim.

O godz. 1 m. 15 poseł wyjechał z Belwederu przy dźwiękach hymnu narodowego polskiego w towarzystwie generała Jacyna z asystą wojskową.

Jadącego do Belwederu i powracającego posła licznie zgromadzona publiczność przyjmowała owacyjnie.

Wiadomości bieżące.

Z Rady szkolnej okręgowej.

Na czwartkowym posiedzeniu Rady szkolnej okręgowej, między innymi, załatwiono następujące sprawy: Do komisji powszechnego nauczania z ramienia rady szkolnej okręgowej wybrano pp. d-ra Skalskiego, dyrektora Tulina, dyrektora seminarjum Durę i Wasiliewskiego. Rozpatrywano sprawę wynagrodzenia nauczycieli za godziny dodatkowe w oddziałach populudniowych. Po dłuższej dyskusji i obliczeniach wyjaśniono, że rada szkolna rozporządza następującymi funduszami:

Z funduszu magistrackich 156 mk. za godzinę tygodniową w stosunku rocznym i z funduszu ministerialnych 90 mk., wobec tego postanowiono przyznać nauczycielom za rzeczony godziny po 246 marek. Dodać trzeba zastrzeżenie, że cyfry te mogą ulec nieznacznej zmianie w przyszłości.

W związku z brakiem wykwalifiko-

Spółka Akcyjna „Towarzystwo Ubezpieczeń Piast” w m. st. Warszawie.

Kapitał zakładowy mk. 10,000,000

Towarzystwo ubezpieczeń, działające na zasadzie statutu, zatwierdzonego przez Rząd Polski.

Przyjmuje ubezpieczenia:

- od ognia,**
- od strat ubocznych z pożaru wynikłych** (powstrzymanie fabrykacji, pozbawienie zysku, pozbawienie piacy za najem lokali i t. p.),
- od kradzieży i rabunku,**
- od uszkodzenia szyb i luster.**

O rozpoczęciu czynności w działach ubezpieczeń: **życiowych, od nieszczęśliwych wypadków wszelkiego rodzaju, od odpowiedzialności cywilnej, transportowych, ziemiopłodów od gradu, owadów i zarazy, oraz inwentarza żywego od pomoru, kalectwa i zabicia** — nastąpią oddzielne zawiadomienia.

Towarzystwo posiada pierwszorzędną stosunki reasekuracyjne z najpoważniejszymi Towarzystwami zagranicznymi. Władze Towarzystwa stanowią:

Rada nadzorcza:

Dr. Ernest Adam, Józef Aleksandrowicz, Dr. Witold Celiński, Adolf Daube, Dr. Kazimierz Haćka, Leon Herbst, Paweł Jarnuszkiewicz, Władysław Kościelski, Julian Kraczkiewicz, Kazimierz hr. Kwilecki, Stanisław Libicki, Anatol Lothe, Bartłomiej Poplawski, Julian Tolłoczko, Józef hr. Tyszkiewicz.

Zarząd:

Henryk Barylski, Leonard Bobiński, Stanisław Watraszewski.

CENTRALNE BIURO ZARZĄDU W WARSZAWIE PRZY UL. MARSZAŁKOWSKIEJ № 124.

Ajentyury w całej Rzeczypospolitej Polskiej.

Ajentyura Główna w Łodzi: **Leonard Taler i S-ka, Piotrkowska 87.**

Teatr Dramatyczny
Cegielniana 63 (b. Teatr Polski)
Dyr. A. Kompaniejec i E. Jakobi.

Dziś 8-ci dzień otwarcia z udziałem całego zespołu **Dwa przedstawienia** o godz. 3 pop. o g. 8 wiecz.

Niespodzianka Szatan

Dram. w 3 odsł. Minkusa, reż. Charaz.

Kier. teatr. M. Natan. Zarz. Kompaniejec

Dramat w 4 odsł. J. Gordina.

Ważne dla palących!

Tylko w **Trafice, Piotrkowska 47**

dostać można wyborowe **PAPIEROSY**, własnego wyrobu zestawione z najlepszych **rosyjskich i tureckich** tytoniów w cenie Mk. 6.— za 20 sztuk.

Poszukuję od zaraz posady **Manipulanta** w branży wełnianej lub kierownika przedziału. **P. Hofman, ul. Sienkiewicza № 40.**

Ważne dla kolektorów loterii R. G. O.
Jadę jutro do Warszawy po losy do IV klasy i przyjmuje załatwienia, wchodzące w zakres tejże loterii. Blizsze szczegóły u urzędowego kolektora **K. Wył. zycza, Piotrkowska 141.**

Motor
na gaz ssany o sile 85 HP. Deutza w dobrym stanie. komplet, do sprzedania. Blizsze wiadomości u **J. E. Sinariego, ul. Kilińskiego 102, w Łodzi.**

Zdolne panienki
izraelitki do obsługiwanai gości mogą się zgłosić do cukierni, ul. Piotrkowska № 60.

Wolna scena (w teatrze „SCALA“)

Kierownik art. H. Cymerman.

Niedziela, 19 października, o godz. 8 wiecz.

„STRACONY HONOR“

— Sztuka w 3 aktach — Riegera. — 14303

wanych sił nauczycielskich postanowiono ogłosić w dziennikach o wakujących w okręgu m. Łodzi posadach nauczycieli szkół powszechnych.

Kolekcjonowanie artystycznych prac dzieci.

Ministerstwo kultury i sztuki zwracało się w swoim czasie w pismach do wszystkich szkół, zainteresowanych towarzystw i osób z prośbą o nadsyłanie artystycznych prac dzieci do lat 14 włącznie. Myśl tę podjęła komisja kulturalno-oświatowa przy wydziale szkolnictwa w Łodzi. W tym też celu komisja ta zwraca się do zarządu szkół średnich, kierowników szkół powszechnych, towarzystw kulturalno-oświatowych i osób zainteresowanych z gorącą prośbą o łaskawe nadsyłanie prac, a szczególnie pomysłów, fantazji dziecięcej do biura Wydziału szkolnictwa. Bliższych informacji udziela wspomniane biuro (Olguska 3) w godz. od 1 — 3 pop. Prace przyjmowane będą do dn. 15-go listopada.

Z komisji kulturalno-oświatowej.

Na porządku dziennym prac komisji kulturalno-oświatowej przy wydziale szkolnictwa są następujące sprawy: 1) Sprawa wystawy sztuki dziecka, na którą komisja gromadzi materiały, a później specjalne grono osób materiały te posegreguje. 2) Sprawa sztyldów, szpecących ulice naszego miasta, która rozpatrzona ma być wspólnie z wydziałem podatkowym. 3) Sprawa kursów dla dorosłych. Sprawą tą zajmuje się specjalna podkomisja. 4) Sprawa widowisk i koncertów dla szerokiej warstw ludności.

Lokale szkolne na wykłady.

Wobec licznych zapisów dzieci do szkół powszechnych, w lokalach szkolnych w tym roku odbywać się będą komplety popołudniowe. Licząc się z tem, wydział zmuszony jest odmawiać instytucjom oświatowym udzielenia lokali na wykłady wieczorne w tych szkołach, gdzie istnieć będą komplety popołudniowe. Inaczej bowiem było by niemożliwym utrzymanie lokali w porządku według wymagań higieny. Sprawę tę przesyła przysła przez Wydział uchwała.

Groby poległych.

W myśl traktatu pokojowego, wszystkie mogiły poległych winny być należycie konserwowane przez rządy tych państw, na terytorjach których znajdują się.

Wskutek tego zarządy wojskowe zblerają obecnie dane o mogiłach bratnich i pojedynczych grobach poległych w bitwach żołnierzy, bez różnicy pochodzenia, w celu zarejestrowania tych mogił i ustanowienia należytej nad nimi opieki.

Groby i bratnie mogiły, znajdujące się na terytorjum miasta Łodzi, były dotychczas pod opieką wydziału plantacji miejskich, od którego dowództwo miasta zażądało obecnie materiałów dla rejestracji tychże.

Stowarzyszenie współdzielcze „Cekas“.

Jak wiadujemy się z pism stołecznych, wkrótce odbędzie się zebranie założycieli nowopowstałego kupieckiego stowarzyszenia współdzielczego „Cekas“, zatwierdzonego przez ministerstwo handlu i przemysłu, zadaniem którego będzie zjednoczenie wszystkich kupców stolicy i prowincji, celem dania im możności czynienia zakupów za granicą bezpośrednio u producentów, przy wielkiem zaoszczędzeniu na kosztach przewozu większych ładunków.

Każdy członek tej kooperatywy otrzymywać będzie towary ze składów Stowarzyszenia po cenie kosztu.

Członkami zaś mogą być kupcy, opłacający podatek patentowy i wnoszący udział w ilości marek 1000. Ilość towaru, przypadająca na udział każdego członka, pozostaje w zależności od ilości jego wkładów.

Rada Stowarzyszenia składać się będzie z 30 członków i 12 kandydatów; Zarząd zaś z 3 członków i 2 kandydatów. Istniejące już kooperatywy przystąpić także mogą jako osoby prawne.

W Łodzi, do udzielenia informacji, przysła deklaracji i wpłat, upoważniony został p. S. Froehlich, Benedykta 3, wiceprezes Stowarzyszenia Kupców Manufakturzystów w Łodzi 14393—1

Magdalenki.

Zakład Dobrego Pasterza w Rndzie Pabjanickiej, dający obecnie schronisko 26 wieletnim moralnie upadłym dziewczętom, przechodzi wkrótce pod opiekę siostr Magdalenek, zajmujących się specjalnie pielegnowaniem i nawracaniem na drogę

Ogłoszenie.

Niniejszym zawiadamiamy, iż z dniem dzisiejszym został otwarty przy ul. Piotrkowskiej Nr. 207, pod firmą

„Centralny skład apteczny“

Skład materiałów aptecznych i perfumerja.

Nowootworzony skład jest zaopatrzony w najprzedniejsze materiały apteczne, chemikalja i perfumerję krajową i zagraniczną.

348—1

Ogłoszenie.

Jest do wdzierżawienia 7 morgów i 120 kwadratowych prętów ziemi przy ulicy Zgierskiej pod № 127. Oferty z podaniem ceny przyjmuje Wydział Gospodarczy Magistrata, Dzielna 2a.

331-1

Magistrat.

Ogłoszenie.

Po kilkoletniej praktyce u p. A. Bekera otworzyłem pracownię okryć damskich z najnowszymi fasonami, przyjmuję kostjmy, palta, a także wykonywam różne futrzane roboty o 150 proc. taniej niż wszędzie.

A. Flajszhaker

Łódź

Wschodnia 72, na part.

328—1

Reflektujemy

na kupno 2 kompletów obręczy gumowych do powozu.

Jeden komplet o wymiarach przednich kół 81 cm. średn. i tylnych 104 cm.

Drugi komplet o wymiarach przednich kół 66 cm. średn. i tylnych 86.

Oferty nadsyłać pod adresem Tow. Akc. Ł. J. Borkowski, Łódź, Kilińskiego 60. 324—1

Zarząd

Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi przy ul. Krótkiej № 4

podaje do wiadomości członków, że otrzymano **nafte** do podziału pomiędzy członków **specjalnie dla oświetlenia klatek schodowych i mieszkań stróżowskich** w domach, nieposiadających elektrycznego lub gazowego oświetlenia.

Zapotrzebowania miesięczne oraz wpłaty należy zgłaszać w biurze Stowarzyszenia

przy ul. Krótkiej pod № 4

codziennie w godzinach od 9 rano do 1-ej i od 8-ej do 7-ej popołudniu.

Prezes: (podp.) GUSTAW KLUKOW

Dyrektor Biura: (podp.) ARTUR CREDO.

Łódź, d. 18 października 1919 r.

350—3

Zawiadomienie.

Niniejszym zawiadamiam Sz. Kli jentele, że skład mój **nowy i używany worków** przeniosłem z ul. Ogrodowej № 3 na ul.

Północną 14

O. Rozmaryn

(mieszk. przyw. **Południowa 36**).

UWAGA: Kupno i sprzedaż różnych worków. Ceny umiarkowane; wielki wybór na składzie.

349—1

Szkoła Kroju i Szycia

Dyplomowanej uczennicy Paryskiej Akademii Kroju

Apolonii Kopydłowskiej

Łódź, Piotrkowska 154.

Nauka kroju i szycia, pasowania i modelowania. Zapisy codziennie od 10 — 12. Sprzedaż modeli papierowych. 281-1

Ratujcie zdrowie!

Precz z obłudnym wstydem!

Niech żyje świadomość!

Szyller-Szkolnik (autor prac naukowych) po dokładnem zbadaniu poleca mężczyznom i kobietom wszystkim, komu zdrowie jest drogie, następujące pouczające książki, nie mające nic wspólnego z pornografią:

Dr. TANITZ: „Tajniki życia mężczyzn“ pół poradnik lekarski. Choroby sekretne. Wskazówki rady praktyczne. Treść: życie płciowe. Choroby weneryczne. Samogwałt. Niemoc płciowa. Leczenie. Cena 3 mk.

Dr. PACZKOWSKI: „Jak zapobiegać zarażeniu się chorobami wenerycznymi oraz niemocy płciowej“. Mnóstwo cennych rad, wskazówek. Środki ochronne najbardziej wypróbowane ku zapobieganiu. Leczenie. Cena 2 mk.

Dr. BRAUN: „Samogwałt“ u mężczyzn i kobiet, jego skutki. Środki wyleczenia się. Praktyczne wskazówki. Podręcznik dla rodziców, opiekunów. Cena 3 mk.

Dr. FRUCHTMAN: „Syfilis“. Niewielka lecz treścią bogata książka zawiera: Najnowsze poglądy na jego uleczałość, rozpoznawanie, sposób zapobiegania, leczenie, zawieranie związków małżeńskich oraz dziedziczenie. Cena 2 mk. 18041—2

Dr. HAWMOND: „Niemoc płciowa“ u mężczyzn, kobiet. Przyczyny. Skutki. Zapobieganie. Leczenie. Poważny utwór. Mnóstwo nowych, cennych rad, wskazówek. 220 str. Mk. 10.

Dr. FALGOWSKI: Tajniki życia kobiety. Poradnik dla mężatek. Higiena ciała kobiecego. Płciowo dojrzała kobieta. Niepłodność. Ciąża. Zaburzenia podczas ciąży. Mnóstwo cennych rad, wskazówek. Cena 5 mk.

Wysyła tylko dorosłym po otrzymaniu gotówki (gdź pocztą zaliczek nie przyjmuje. Koszta pocztowe na nasz rachunek). SZYLLER-SZKOLNIK, Warszawa, Piękna 25-11, róg Marszałkowskiej. 641—2

Poszukuje maszyny do pisania

na własność, ew. do wypożyczenia

Tow. Ubezpieczeń „PAX“

Łódź, Piotrkowska 159.

330—2

Poszukuję za wynagrodzeniem

LOKALU

na biuro

przy ulicy Piotrkowskiej lub w pobliżu, składającego się z 2 3 lub 4 pokoi. Oferty pod E. F. składać do biura „Promień“, Piotrkowska 81. 344—2

Bielizna

wełniana

damską i męską tanio

w firmie

Szmechel i Rozner Łódź
Piotrkowska 100.

drawego życia nieletnich upadłych dziewcząt. Siostry Magdalenki objąć mają schronisko w Rudzie już w listopadzie r. b. Przybędą one do nas z Przemyśla w Galicji.

Eksport Polska—Pol. Rosja—Don—Kaukaz.

Ze względu na rozwijające się stosunki handlowe z połudn. Rosją, jak się dowiadujemy z zupełnie wiarogodnego źródła, — najbliższym czasie Polsko-Baltyckie T-wo Handlowe na zasadzie uzyskanego zezwolenia przez Minist. Przemysłu i Handlu wysyła większe transporty towarów do Rosji południowej oraz na Kaukaz, stąd w powrotnej drodze będą dla Polski przywiezione niezbędne dla uruchomienia przemysłu naszego — surowce.

Organizacja eksportu powierzona została domowi transportowo-ekspedycyjnemu S. Jelin i Rudominowi, Piotrkowska 62.

Stawki akordowe dla pracowników miejskich.

W poniedziałek, 20 października odbędzie się w magistracie posiedzenie w sprawie ostatecznego określenia stawek akordowych dla robotników miejskich. W posiedzeniu wezmą udział: prezydent magistratu, inżynierowie powiatowi i inżynierowie wydziału budownictwa magistratu m. Łodzi.

Ofiarność wojska na rzecz G. Śląska.

Oprócz podanej przez nas poprzednio listy składek, złożonych przez oddziały wojskowe D. O. G. Łódź na rzecz Górnego Śląska, ostatnio złożyły jeszcze na ten sam cel: P. K. U. w Łowiczu mk. 5468.85 i kor. 110.— Kom. Kas. obozu jeńców w Strzałkowie mk. 1089.— Baon zap. 14 p. p. kor. 8240.— Baon zap. 10 p. p. mk. 2429.65 i kor. 6.90.

Teatr Polski.

Dzisiejszy wieczór w Teatrze Polskim wypełni świetna niestarzejąca się w humorze i dowcipie komedia z pierwszej połowy XIX w. Al. Fredry „Słuby Panieńskie” z p. Laurą Danin w roli Anieli.

Po południu o godz. 4 po cenach najniższych Teatr daje dla młodzieży sztukę H. Ibsena „Podpory społeczeństwa”, w wykonaniu całego zespołu artystycznego.

Suma zebrana oświadczając na inauguracyjnym przedstawieniu przez artystów na rzecz Górnego Śląska wynosi 1128 mk. 15 fen.

TEATR POLSKI (Dzielnia 18).

— pod dyr. Franciszka Rychtowskiego.
Sobota, 18 października, po połud. o g. 4 po cenach najniższych „Podpory społeczeństwa” Sztuka w 4 aktach.

Giełda warszawska.

Dnia 17 października.

6% oblig. m. Warszawy 1915/16 r.	210.—	193.—
6% obl. m. Warszawy 1917 r. za 100 mk.	—	—
5% oblig. banku ziemsk. za 100 mk.	108.—	97.—
4 1/2% listy zastaw. ziemskie A i B	185.—	175.—
4% listy zast. ziemskie	—	—
5% listy zast. m. Warszawy po 3000 i 1000	209.—	201.—
4 1/2% listy zast. m. Warsz.	195.—	185.—
5 pr. listy zast. m. Łodzi	—	—
4 i pół pr. listy z. m. Łodzi	—	—
Ruble carskie	124.50	122.50
Ruble dumskie	48.50	46.50
Korony	54.20	54.45
Franki	—	—
Szterlingi	—	—
Dolary	—	—

Kursy dewiz.

Warszawa, 17 października.

Funty szterlingi	152.—
Dolary	86.—
Franki francuskie	4.30
szwajcarskie	6.55
belgijskie	4.30
Ilry	8.65
Marki fińskie	160.—
Leje rumuńskie	170.—
Lewy bułgarskie	—
Floreny holenderskie	13.25
Korony szwedzkie	8.85
norweskie	8.25
duńskie	7.85
austriacko-niemieckie	52.00
czeskie	102.—
Marki niemieckie	140.—

Kurs przerahowania na korony — 53.

Czas odnowić renumerate.

Wiedrom Helenów

Stowarzyszenie Sportowe „UNION”

W niedzielę, 19 października r. b., o godz. 8 po poł.

!!! Po raz pierwszy w Łodzi!!!

Wielkie wyścigi SAMOCHODOWE i MOTOCYKLOWE z udziałem sportsmenów amerykańskich

Program: Australijski wyścig prześladowczy na samochodach. Motocykle przeciw samochodom. Pole automobilowe!!! (Gra w piłkę wykonana przez 4 automobily. Zmontowanie automobilów przed oczyma publiczności i inne.

UWAGA: Do wnętrza toru publiczność niema dostępu. Bilety przed wysłankami nabyć można w lokalu Stowarz. Sportowego „Union”, przy ul. Przejazd od płątku, dn. 17 b. m. od godz. 10 przed południem, w niedzielę do godz. 12 w południe.

Związek Zawodowy Szewców i Kamaszników.

Towarzysze Szewcy!

W niedzielę, dnia 19 października o godz. 2 po poł., w sali przy ul. Kościuszki (dawn. Promenada) № 21 odbędzie się

Nadzwyczajne walne zebrania sprawozdawcze ze zjazdu ogólnokrajowego z następującym porządkiem dziennym:

1. Sprawozdanie ze zjazdu.
2. Sprawa uregulowania cennika.
3. Wolne wnioski.

Wobec ważności spraw zarząd prosi o liczne przybycie.

301—2

W dniu 18 b. m. o godz. 5-ej pop. w Sali posiedzeń Rady Miejskiej przy ulicy Średniej № 14 odbędzie się

Nadzwyczajne Ogólne Zebranie członków Związku Zawodowego Urzędników Miejskich.

Porządek dzienny:

- 1) Sprawa Statutu.
- 2) Odpowiedź Magistratu na żądania urzędników, przyjęte na ostatnim ogólnym zebraniu.
- 3) Budżet Związku.
- 4) Wolne wnioski.

307—1

Zarząd.

Na rzecz „DOMU SIEROT”
Północna 38
urządza się w dniu 18 b. m. w Sali Koncertowej, Dzielnia 18, punktualnie o godz. 8-ej po południu zabawę
DZIECI DLA DZIECI
Bilety wcześniej u W-go Straucha, Dzielnia 12, a w sobotę od 11-ej w kasie Sali Koncertowej.
Tegoż dnia punktualnie o godz. 8 i pół wiecz.
KONCERT-RAUT
z udziałem wybitnych sił artystycznych.
Sprzedaż biletów w sobotę d. 18 b. m. przy kasie Sali Koncertowej od godz. 11-ej. 85-8

SALA KONCERTOWA Dnia 21 października SALA KONCERTOWA

Koncert Sirot

We wtorek, dnia 21 października wielki koncert słynnego kantora warszawskiej synagogi Siroty z współudziałem chóru pod batutą dyr. Zylberca.

Bilety do nabycia w cukierni Zelmanowicza, Południowa 2 (róg Piotrkowskiej), w dzień koncertu od 6-ej pop. w kasie Sali Koncertowej. 195—5

3-kl. Gimnazjum Filologiczne Żeńskie E. Jasznińskiej - Zeligmanowej

Południowa 18.

Wolne miejsca w klasach wstępnych oraz V, VI i VII-ej.

Egzaminy wstępne (dodatkowe) rozpoczną się 19-go października o godz. 4 pop. Kancelarja przyjmuje podania od 4 do 6 wiecz. 246—2

Farbiarnia, blichownia i pralnia chemiczna

Srednia 5. „MODERN” Srednia 5. przyjmuje do farbowania i chemicznego czyszczenia garderobe wszelkiego rodzaju, jak również i białą bieliznę po cenach przystępnych. Firanki pierze się na ramach zupełnie jak nowe. 495-2

Dr. med. Szarlota EIGER

Akuszerja i cher. kobiece
Długa nr. 46 (róg Zielonej)
Godz. przyjęć od 4 — 6 po p. 44—1

Dr. S. Kantor

Specjalista chorób wenerycznych i skórnych i dróg moczopłciowych (niemoc płciowa). Leczenie promieniami Röntgena i światła.
Piotrkowska № 144 róg Ewangelickiej.
Godziny przyjęcia: 9 — 2 rano 4—8 po poł. Dla pań od 5—6 p. 575—1

Dr. H. Różanecki

Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje codziennie prócz niedziel od 5—8 wiecz.
Dzielnia № 9.

Dr. I. Silberström

Ordynator Ambulatorjów Miejskich dla Chorób skórnych i wenerycznych
ZIELONA № 11 (róg Zachodniej)
Przyjmuje od 6—8 wiecz. 900—1

Dr. med. W. Kotziński

UL. PIOTRKOWSKA 71
Choroby serca i płuc
przyjmuje od godz. 10—11 rano od 4—6 pp. 2880—1

FUTRA

wszelkiego rodzaju kupuje i sprzedaje. Reperacje futer.
Piotrkowska 38, front i-sze piętro. 301—3

Oficer francuski

poszukuje mieszkania z 2 lub 3 pokojami umeblowanymi. Oferty w adm. „Głosu” st. „Oficer № 15”. 026—1

Głoszenia drobne.

A.A.A.A.A. Matematyka, wydana racjonalnie! Specjalista, popularyzator matematyki, jasno i przystępnie udziela tej nauki osobom, pozbawionym jakiegokolwiek zasobu intuicji w tej dziedzinie. Pasaż-Szułca 17, m. 7. 275-1

A! A! A! A! Kupuj wszelkie futra. — Placę najwyższe ceny. S. Grosman, Piotrkowska 24. Przejmuję reparacje kuśnierskie. 303-29

A. A. A. Kupuj używane futra, karkusy, dywany, pianina, placę najwyższe ceny. Wólczańska 43, m. 6. 308-15

A. A. A. Slusarze kowale, jak wogóle ci co mają brudzącą a ciężką pracę dla was konopniani towarca bliży, spodnie, fartuchy i t. d., absolutnie nie dorozdarcia, szeroki, bardzo tania. Kilińskiego 40 (Widzewska), front II piętro, m. 10. 978-7

A. A. A. 100 marek placę za aparat do zębów, również kupuję stare złoto. Andrzeja 7, m. 17, Nadryczny. 247-12

A. A. Do sprzedania garnitur salomowy w dobrym stanie za przystępną cenę. Piotrkowska 43, m. 4, front II p. Zastać można 5-5 pp. 297-3

A! Łóżka, materace, szafy, otomane, leżankę, stół, krzesła, łóżeczko, figurki, obrazy sprzedam tania Piotrkowska 261 m. 4, I piętro, front. 364-6

Meble tapicerskie, stolarskie sprzedaję. Dzielna 5 p. front, magazyn Denejskiego 817-12

Meble różne łóżka materace szafy, otomane, materace nożna, gramofon, komoda, sprzedam tania. Ul. Piotrkowska 223, m. 3, I p. front. 174-10

Akuszerka Nowakowska mieszka obecnie Dzielna 34, m. 18. 830-12

Auszerka próżna w większych i mniejszych ilościach sprzedaje Głowiński, Pańska 85, ceny przystępne. 346-2

szewcki na wszelką robotę potrzebny jako majster, jako majster lub jako starszy szewc obierany z miarą. Zgłaszać się do sklepu obuwia Pańska 41, Dzielnica, pierwszeństwo dla samotnych. 4088-3

kompletu freblowskiego przyjmuję jeszcze dzieci, E. Lewitówna, Gęglińska 15 (od 4 do 6). 345-2

kompletu freblowskiego przyjmuję jeszcze kilkoro dzieci od lat 4 do 6-ciu w okolicy Piotrkowskiej 83. Zgłosić się można u Geizle-ówny, tamże. 283-0

prze-dan'a toaletka, stolik do kart, szafa sklepowa i szafa ścienne. Wiadomość do południa Piotrkowska 163, front, II p., m. 5. 227-3

kompletu freblowskiego przyjmie się kilkoro dzieci od lat 4 do 6-ciu w okolicy Piotrkowskiej 83. Zgłosić się można u Geizle-ówny. 283-3

ryzjerski interes do sprzedania w dobrym punkcie, wiadomości u kasjera w banku Urania, od 5 do 10 wiecz. 279-2

planino i karakutowy zakieć dla siebie. Zgłaszać dobrą cenę. Hotel Wiktorja, 4, Piotrkowska 67. 253-5

szafy (półki) pod towary loklowe. Zgłaszać się wawerowa 7, m. 2. 277-3

kompletne urządzenie zakładu fryzjerskiego do sprzedania bardzo tania. Wiadomość Przejazd 16, Fryzjer. 240-3

korrespondentka -Buchalterka biegła maszynistka stenografistka potekoniemicka ze znajomością francuskiego, poszukuje zajęcia po godzinie 6-ej. Oferty w adm. „Głosu“ dla korespondentki. 322-1

amka ze świeżym i zdrowym pokarmem z prowincji, wiatolina 26, m. 15. 340-2

moda osoba z 6-ciu kl. świadectwem, izraelitka, zażycia, poszukuje praktyki w a-puce. Wiadomość w administracji „E. S.“ 294-2

licyna murowana 19 mieszkań do sprzedania. Lipo-wa 76, m. 5. 389-2

szukuje pokoju umeblowa-nego ze światłem, z oddzielnym wejściem wódmie-nia. Oferty do adm. „Głosu“ sub 360-8

LUONA

Oziś przedstawienie dla dzieci i młodzieży.

Początek o godz. 3.15 popoł. Ceny miejsc od mk. 1.—

Nauczycielka (ciel) izraelitka która zdecydowała się przyjąć kondycję na-wieś w celu przysposobienia 2-ga dzieci do 4 i 3 klasy. Informacje u p. Jawica, Piotrkowska 82. 206-3

Pomidory dojrzałe poleca owo-carnia, Młiska 34. 357-2

Poszukuje się 2 pokoi nieumeblowane w śródmieściu (ul. Piotrk. między Dziel-na a Nawrot lub boczną w po-bliżu Piotrk.) na gabinet denty-styczny. Uprasza się o składowanie ofert do adm. „Głosu“ pod „Lekarz dentysta“. 351-1

Poszukiwany jest od zaraz lub od 1 listopada pokój lub dwa elegancko umeblowane, z pościelą, elektrycznością i oddzielnym wejściem. Dzielni-ca: Główna, Anny, Pusta, Karo-la, Orla, Radwańska, Kilińskiego od Głównej w górę. Oferty pod „E. J.“ w Głosie. 244-1

Potrzebna uczennica do pra-cownicy jednocześnie na posyłki. Piotrkowska 85, m. 10. 302-1

Poszukuje się chłopca lub pa-nienki z dobr. świa-dectwami i znajomością polskiego do pomocniczego zajęcia w skle-pie komisowym. Zgłaszać się codziennie od 2-3 na ul. Piotrkowską 189. 327-1

Portfel zawierający paszport wy-dany w Łodzi za № 7186 na imię Dawida Halberstadta zgubiony został. 311-3

Pokój umeblowany ewent. dwa zaraz do wynajęcia. Po-łudniowa 58, m. 14. 326-3

Pies -wilk (tresowany) do sprze-dania. Wodna 10, u wła-sciela domu. 222-3

Poszukiwany jest od zaraz od 1 listopada pokój lub dwa elegancko umeblowane, z pościelą, elektrycznością i oddzielnym wejściem. Dzielni-ca: Główna, Anny, Pusta, Karo-la, Orla, Radwańska, Kilińskiego od Głównej w górę. Oferty pod „E. J.“ w Głosie. 244-3

Piwiarnia do sprzedania. Śred-nia 117, wiadomość na miejscu. 264-2

Poszukuj się na biuro 2 pokoje w śródmieściu. I-sze ewentualnie II piętro. Oferty do adm. „Głosu“ pod „Biuro“. 289-3

Potrzebny chłopiec na praktykę z przyzwroitej rodziny do zakładu mech. blacharskiego Piotrkowska 188. 216-3

Stary doświadczony praktykant K. Bem, ul. Nowo Tar-gowa 18, m. 1, odświeża zupełnie stare buty na nowe. 317-1

Samodzielnych monterów po-szukuje firma Telchmann i Mauch, Łódź, Piotrkowska 240. 314-3

Służąca z dobrymi rekomendac-jami, umiejająca gotować potrzebna do dwójga osób. Jul-jusza 15, m. 7. 278-2

Sprzedan duży stół, szafkę ku-chenną i łóżko z drzewa. Piotrkowska 185, m. 6, od 1-8 popoł. 282-2

Student Uniw. Warsz. poszukuje lekcji. Specjalność pol-ski, matematyka, łacina, chemia, fizyka. Wiadomość ul. Kiliń-skiego 110, u p. Kona, od godz. 8-5. 862-6

Skłap spożywczy jest do sprze-dania. Wiadomość Nowe-Chojny, Wegnera 7. 338-1

Urządzenie jadalni w dobrym stanie do sprze-dania, Erlich, Piotrkowska 199 od 10-2 i od 4-7 wiecz. 3-8-1

Une jeune demoiselle, Polonaise, (parle français) désire faire connaissance avec un officier français pour la conversation. Les offres sous le nom: „Lili“ dans l'administration. 319-1

W celach małżeństwa młody lekarz pragnie poznać bogatą, młodą, zgrabną, in-telligentną kobietę. Oferty z foto-grafiami do „Głosu“ sub „Dok-tór“. Na anonimowy nie odpowia-dam. 071-3

28 września r. b. powróciłem z Wiednia z nowymi modelami. Otworzyłem z powrotem pracownię ubiorów damskich. Początkowe obsta-lunki przyjmuję z wielkimi ustępkami, Rudzki, ul. Piotrkowska 17. 22-2

2 umeblowane pokoje z elektr. oświetl. do wy-uszczenia Skwerowa 7, m. 1, o-gliądać od 9-11 i 2-4 po poł. 241-3

Zagubione dokumenty:

Boms Tobiasz Józef, skradziono paszport niemiecki wydany w Zgierz. 251-3

Boms Gućia zgubiła paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 284-3

Bauer Wilhelm zgubił paszport rosyjski wydany z Gminy Górki Pabjanickiej. 293-3

Bielecka Marja zgubiła paszport niemiecki wydany w Brzeź-nach oraz 400 mk. Uczelwy zna-lazca zechce oddać na ul. Skła-dowa 19, m. 33. 191-3

Bochmówna Marta zgubiła pasz-port wydany w Łodzi. 221-1

Czerny Cyna zgubił kartę wę-glową. 316-1

Działowski Chaskel zgubił legi-tymację chlebową. 310-1

Długosz Marjanna zgubiła kartę węglową. 304-1

Dunkelman Zejlig zgubił pasz-port rosyjski, wydany w Ozor-kowie, oraz kartę okrętową i do-kument Amerykański. 141-3

Fuks Ignacy zgubił kartę wę-glową. 353-1

Grynglass Mordka Zyskind zru-bił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 189-3

Gole Gotfrid zgubił paszport wyd. w Rabinie, powiat łódzki i bilet wojskowy czerwony. 218-3

Hofman Leon Jan zgubił pasz-port niemiecki wyd. w Łodzi. 303-3

wański Jan zgubił paszport ro-syjski wydany z gminy Pa-jeczna. 199-3

Kowalczyk Stanisław zgubił pa-szport wyd. w Łodzi, papiery wojskowe i 45 mk. Uczelwego znalazcę prosi się o zwrot w Ra-dogoszczu, Profesorska 10. 258-3

Konówna Teofila, uczennica ze szkoły pani Pętkowskiej, zru-zgubiła matrykulę, ulica Dziel-na 38. 265-3

Kuczyński Alter zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 347-3

Krakowska Sabina zgubiła pasz-port niemiecki, wydany w Ło-dzi. 358-3

Kantorowicz Rachil zgubił kartę węglową za № 50963. 313-1

Łaznowski Hejnoch zgubił pasz-port wyd. w Łodzi. 267-3

Offenbach Blima zgubiła pasz-port niemiecki wydany w Ło-dzi. 273-3

Offenbach Moszek Leizer zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 272-3

Pacanowski Natan zgubił pasz-port wyd. w Łodzi. 224-3

Petr Ana skradziono paszport polski tymczasowy wydany w Łodzi. 194-3

gudźki Szaja zgubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 342-3

Szmid Wiktor Hugo, skradziono paszport rosyjski wydany w Warszawie. 292-3

Turbowicz Fajwel zgubił pasz-port niemiecki, wydany w Ło-dzi. 343-3

Wagner Teodor zgubił kartę wę-glową. Piotrkowska 211. 337-1

Werniczek Maria Zelma zgubiła paszport wyd. w Łodzi. 219-3

Winnikamień Moryo zgubił pa-szport polski tymczasowy wy-dany w Łodzi. 2-9-3

Zelman Lajzer zgubił legityma-cję chlebową na 7 osób. 323-1

Zginał kwit kaucyjny, wydany przez elektrownię łódzką dnia 27 listopada 1909 r. na rb. 25. C. Chwał, Piotrkowska 117. 309

Zgubiono portfel zawierający paszport niemiecki na imię Lajbusia Djamenta, wy-dany w Łodzi, oraz 15 mk. Łas-ławy znalazca zechce zwrócić na ul. Kijowską 1. 238-3

HENRYK MANN. 27)

Nędzarze.

(Tłomaczył G. W.)

(Ciąg dalszy.)

— Niech pan tak nie krzyczy,—po-wiedzial Hessling.—Przecież ma pan swych ludzi; przypuszcza pan, iż tutaj w ciemności nikt nie nasłuchuje?

Przedzierał się on skromnie poprzez żywopłot; towarzyszył Fiszer pomagał mu w tem. I razem szli nocą ciemną przez las robotniczy, generalny dyrektor i członek parlamentu.

— Pańskie dwa procent,—rzekł kapitalista,—są do śmiechu. Chciałbym wiedzieć co zamierza Balrich.

— On jest najrozsądniejszy ze wszy-stkich. Przemawiał on przeciw strajkowi.

— A więc jest jeszcze gorzej, niż przypuszczałem.—wymamrotał Hessling. Napoleon Fiszer nie zrozumiał tego.

— Cóż kryje się za tem? Czy po-siada on władzę? Jestem politykiem siły. Albo posiada on siłę, albo jej nie ma; wszystko inne jest niczem.

Napoleon znów się unosił.

— Na domiar wszystkiego jeszcze deszcz pada,—zauważył Hessling.—Chodź pan do mnie i milcz, dopóki pana znów nie wypuszczę

Uwolnił go wówczas dopiero, gdy znaleźli się w wagonie, daleko na polu szecerem. Pomiędzy gałganami przykuc-neli obaj—wrogowie polityczni—szepcząc, jak zwykle to czynili ci bezdomni zako-chani. I jak niegdyś Balrich z Tilda, zo-stali oni przestraszeni uderzeniami w ściany wagonu i wyczołgali się zeń, oświe-tleni przez dozorcę, który zemknął, gdy ich dojrzał. Lecz i oni pośpiesznie rzucili się w wilgotny mrok nocy.

Gdy robotnik Balrich wracał ze swej pracy nocnej, spotkał go towarzysz Fi-szer i począł wychwalać za rozsądek i pilność. Gdy on sam, Napoleon Fiszer, wyczołgał się z inter..., to jest raczej z ży-cia politycznego, kto wie, czy partja nie zwróci wówczas uwagi na tego z towarzy-szy, który, jak on, własną pracą i siłą woli z nizin wzniósł się do wiedzy.

— Oto jest napewno cel, do którego dążycie,—wyszeptał z naprężeniem poseł. Balrich odpowiedział:

— Chciałoby to pan wiedzieć... — Ja nie nie muszę wiedzieć,—po-uczał go starszy.—Jednostka nie wie i nie może. Choć noszę na swym kar-ku tę dawną zapaloną głowę. Ale zarówno rzeczy wielkie, jak i małe stają się na mocy niezachwianych praw naukowych, na których opiera się partja nasza.

— Opiera się,—powtórzył Balrich.

— Wszystko jest rozwojem dzie-jowym —zapewniał raz jeszcze doświad-czony towarzysz.—Czynić nic nie trzeba. Kapitalizm również sam się przeżywa...

— Dla nas,—rzekł Balrich.

— A gdy się przeżyje, my będziemy jego spadkobiercami.

Balrich powiedział znacząco:

— Musimy uczynić istotnem nasze prawo dziedziczenia.

— Jak zamierzacie dopiąć tego? Balrich spojrział na niego. W spoj-rzeniu tem był jad podejrzliwości i jakiś wyraz mądrej drwiny.

— Chciałoby to pan wiedzieć... Fiszer odpowiedział:

— Przecież jesteście przekonani o mojej wierności, towarzyszu? Balrich głosem zimnym i wściekłym odrzekł mu na to:

— Nie towarzyszu!..

Posłowi robotniczemu do parlamentu uczyniło się bardzo przykro.

— Tylko bez gwałtów, — radził na-trętnie. Strajki i inne temu podobne czy-ny gwałtowne przedewszystkiem w nas mierzą, — i pomyślał przytem o swych kilku akcjach fabryki w Gausenfeldzie.

Robotnik zorientował się prędko. Nie mówił on już nie do tego ubogiego duchem, który siedł obok niego, mówił raczej do samego siebie:

— Musimy chcieć i musimy wierzyć w siebie i we wszystkich: Posiadamy wszak dusze, rozum iemy przecież co to jest dobro, jasteśmy wszak ludźmi. Przez to samo jasteśmy silniejsi od pieniądza.

Stary polityk mierzył go zjadliwym wzrokiem, wytryskającym niesamowicie z kątek oczu. Potem westchnął; przyszył doń dalekie wspomnienia, wspomnienia rozkoszy uczuć młodzieńczych. Młodości jego czuli tak i wierzyli. Szaleństwo to było, ale wierzone głęboko. Długą chwile siedł on milczący, jakby zawstydzony, pełen nieświadomych myśli o partji prze-starzalej i o niewyzyskanem życiu.

Potem—poklepał on młodzieńca po ramieniu i, pomimo wszystko przepowia-dział mu piękną karierę. Ku zdumieniu jednak poseł. Balrich odchrząknął rękę je-

NA WYPŁATĘ

towary damskie, męskie, dziecinne, obrusy i kokiery

Ch. Markowicz i S-ka Piotrkowska 37, w podwórzu.

2 pokoje z meblami poszukuje w okolicy Górnego Rynku. Oferty sub „Jot“ w adm. „Głosu“. 209-3

Dr. M. Papierny

Akuszer i specjalista cho-rób kobiecych.

b. ordynator warszawskiej uni-wersyt. kliniki akuszyrskiej.

Południowa 23

Przyjmuje od 9-11 r. i od 4-6 po poł. 575-10

go i skrzyknął na niego. Ponieważ i Balrich poczuł wstyd, odrzekł: „Zbyt dużo już czytałem. Pozwalam mówić do siebie, jak burżuj“.

— Cóż to pana obchodzi,—krzyczał niemal Balrich,—co my tu mówimy o sobie. Pan tu tylko szpieguje! Niech zatem pan wie, co my tu myślimy!

I zaperzony, jakby w ataku wściekłości, krzyczał dalej:

— Wszystko musi nam oddać! Aż każdy z nich będzie musiał sam się brzytwą...

On obejrzał się wokół siebie. Kozła już nie było przy nim... Oprzytomniawszy Balrich poszedł drogą ku fabryce.

Policja zdrowia miała przeprowadzić rewizję, — o tem wiedzieli już wszyscy. Wielu obiecywało sobie z tego powodu dużo przykrości dla Hesslinga i czekali na nie z niecierpliwością, acz chętnie. Po paru dniach już wczesnym rankiem—stało się; radca medycyny przybył już. Dla urzędów, było to jasnym, nie mógł on znaleźć dość słów pochwały. Bardziej, niż zachwycony, był on urządzeniami kąpielowymi. Pan nadinspektor—proszę?

— Wachsmut, panie radco medycyny.

Jemu też, zamiast panu dyrektorowi generalnemu, wyraził najżywsze uznanie. A robotnicy, którzy widzieli to z dołu, a którzy tyle oczekiwali od rewizji tej i cieszyli się na myśl o niej, spojrzeli wówczas jeden na drugiego. Rozjaśniło im się w głowach. Z góry było więc zdecydowane, by rewizja ograniczyła się tylko na urządzeniach kąpielowych, a Napoleon Fiszer, który pokazywał, iż jego to dziełem są one, był wtajemniczony w ten podstęp. Urządzenia kąpielowe, — które miały być przyjemnością dla nas, — stały się oto spiskiem, skierowanym przeciwko nam!

(d. c. n.)

Na Polski Skarb Narodowy.

A. Michałowicz z Błaszek — mk. 55. 829.

Ofiary

złożone w „Głosie Polskim“:

Na „Niedolę dziecięcą“.

Z okazji konfirmacji syna doktorostwa Rabinowicz — I. Szwarzman z żoną 15 marek. 839

Na Dom Sierot (Północna 33).

Dla uroczczenia b. p. Maurycego Loewensteina — Henryk Goldszajn z żoną mk. 100. 836

Z okazji urodzin Niuty Sylberstromówny — Genia Branne mk. 5. 828.

Dla uroczczenia pamięci Oskara Hoersteina — T. Dawidowicz i córki Sala, Karola i Ewa mk. 10. 825

M. P. — mk. 10. 826.

Na „Uzdrowsko“.

Kapłan Dawid Rozenczer przegrany zakład mk. 3. 822

Z okazji urodzin drogiej koleżanki Marji Wolfówny — Róża G. mk. 8. 823

Z okazji zaręczyn n. p. Dory Bermanówny z p. Sieremanem — Lubrancka i Podemska mk. 10. 838.

Na Górny Śląsk.

Dzieci szkoły powszechnej nr. 85 klasy IV-tej mk. 10. 837

Dla najbiedniejszych.

Otrzymane tytułem odszkodowania przy zerwaniu umowy mieszkaniowej — Marja Blumberg mk. 37,50. 824

Na „Ratujcie Dzieci“.

N. R. — mk. 4,50. 827

Na Dom Sierot (Zawadzka 53).

Zamiast kwiatów na grób b. p. Ryszarda Zmigroda — Mary i Ziuta S. mk. 20. 831

Na Dom Sierot (Średnia 91).

Z okazji zaręczyn p. M. Sokolowakiej z p. A. Neumanem — Sendowscy mk. 25. 835

Dla żołnierza polskiego.

Z okazji imienin p. Jadwigi Krancówny — M. R. mk. 5. 832
Herman Konrad mk. 50. 833

Na wpisy dla niezamożnych uczniów 8-mio klasowej wyższej Szkoły Realnej Kupiectwa Łódzkiego.

W celu uroczczenia pamięci kolegi b. p. Jerzego Fuchsa — uczniowie klas V A. i V B. 8-klasowej wyższej szkoły Realnej z wydziału handlowego zgromadzenia kupców m. Łodzi mk. 56. 834

Dla Słow. Kobiet udzielania pożyczek bezprocentowych.

Zamiast kwiatów na grób b. p. Maurycego Loewensteina — Miranowa Lewinson mk. 10. 830

Odeon
Ostatnie 3 dni
Dziecko
szcześćcia

Dramat współczesny w 5-ciu aktach z wybitną skandynawską gwiazdą kinematograficzną

Helen Gammeltoft

1 wielkim tragikiem

Carlo Wieth.

NAD PROGRAM:

Otwarcie sezonu jesiennego
wyścigów konnych w Warszawie

1) Biegi. 2) Widok trybun. 3) Nasze warszawianki w najcudniejszych toaletach.

Początek o godz. 4.30, w niedzielę o godz. 3 pop.

19-go b. m. odegrają w Teatrze Wielkim artyści warszawscy

„ŚNIEG“

Przybyszewskiego. Bilety do nabycia w Cukierni Gos-tomskiego. 259-2 18-go b. m. w Pabjanicach.

Ważne dla palących!

Papierosy z tureckich i rosyjskich tytoni do nabycia u **K. Wytrzye, Piotrkowska 141, 285-3**

Szkoła Rzemieślniczo-Techniczna

T-wa Sz. O. i W. T. wśród żydów w Łodzi, Średnia 46. 689-3

Wobec uruchomienia tkalni Oddziału Tkackiego, zapisy kandydatów na wolne jeszcze miejsca będą przyjmowane do 26 b. m. włącznie. Egzaminy odbędą się 27 i 28 października r. b.

Niniejszym zawiadamiamy Sz. Klientów, iż farbiarnia nasza została uruchomiona. Przyjmujemy do farbowania: **luźnią wełnę, bawełnę, odpadki i t. p., bawełnę do bielzenia i wełnę do mycia i karbonizacji.**

Z powołaniem **A. i K. Emde** Łódź, Zielona 18. 971-4

KUPUJE brylanty, perły, stare złoto, srebro i t. p. Zakład jubilerski i zegarmistrzowski **A. Lewkowicz, Piotrkowska № 89.**

Choroby skórne, weneryczne i niemoc płciowa

Dr. S. Lewkowicz

Konstantynowska 19

Przyjmuje od 9-1 i od 6-9 w dla pań od 6-6 po poł. 2238-

KUPUJE

i płacę najlepsze ceny za brylanty, stare złoto, diamenty, garderobę i kwity lombardowe. Przekonajcie się.

Z. MILICH

Konstantynowska 7, prawa of., 1 p. 240-

Dentysta

dawniej przy Zgierskiej № 20

vis-a-vis kościoła

I. Bitenski

powrócił i mieszka obecnie przy ul. Konstantynowskiej № 5. 630-8

Przyjmuje w komis i kupuje

Oraz poleca po cenach przystępnych garderobę męską, damską i dziecięcą, bieliznę, towary wszelkiego rodzaju, obuwie i t. p. Słup Komisyjny

H. Piotrowskiej, Zgierska № 7 (róg Placu Kościelnego). 018-1

Absolwentka

Ryskiego Instytutu Muzykologicznego, długoletnia rutynowana artystka, wznowiła lokaje. Specjalność: gra fortepianowa, śpiew i latwiona metelaj. SZKOLENIA: m. 8, front. Od 6/4 do 6/4, 514-